

givet en saa omhyggelig Overveielse, som nu har været Tilfældet, og som har affødt en saa klar Fremstilling af Universitetets finantzielle Forhold og Sammenhængen dermed som den, der nu foreligger. Særlig vil jeg henlede Opmærksomheden paa, at det Resultat, hvortil disse Undersøgelser have ledet med Hensyn paa Bestaffenheden af Universitetets Sæveindom, er dette, at Universitetets Midler baade ved deres Oprindelse og efter den Maade, hvorpaa de nu besiddes, ere en Statsæiendom. Jeg tvivler ikke paa, at den bestemt udtalte Erkjendelse heraf vil bidrage til at fjerne den Misstemning, som maasse har været tilstede paa et eller andet Sted, just med Hensyn paa dette Punkt. Derved vilde ligeledes, saavidt jeg skjønner, de Betænkneligheder, som maasse ogsaa have været tilstede, ved at forsøge Universitetets Midler — og, hvad jeg meget gjerne skulde se, ogsaa dets Kapital, saaledes som den ærede sidste Taler udtalte sig — forhaabentlig kunne forsvinde. Betænkningen har anvist to Veie, ad hvilke det maatte være naturligt at kræve de Midler tilveiebragte, som skulle forsøge Universitetets Formue, nemlig Statskassen og Kommunitetet. Det er ogsaa det, der ligger ligefrem for. Jeg vil imidlertid tilstaa, at jeg ogsaa kan finde, at der er ikke Lidt, der taler for, hvad Mindretallet i Kommissionen har fremhævet, at tænke paa Sorø Akademi. Sorø Akademis Bestemmelse har jo dog tilbids været den at forberede til Lærerpladserne ved Universitetet. Sorø Akademi opfylder nu ikke denne Bestemmelse; Forberedelsen dertil sker nu, saavidt der er nogen saadan, ad anden Veie, nemlig derved, at der gives Understøttelse til dem, der ville forberede sig til Lærervirksomheden ved Universitetet, til at holde Foredrag og paa anden Maade. Men en Ting staar i veien der, og det er utvivlsomt den, at Sorø Akademis Midler ere saa stærkt optagne til andre Formaal, at man i ethvert Tilfælde ikke kan tænke paa at hente nogle Midler deraf, uden ved at opgave Understøttelsen til andre Formaal, som Akademiet understøtter. Der er en og anden Udgift paa Akademiets Indtægt, som jeg vilde finde det meget rimeligt, at man udstrøg og overførte paa Statskassen; men der er andre Udgifter paa Akademiets Budget uden for dets egentlige særlige Formaal, som efter Omstændighederne ret naturligt opføres paa dette Budget. I hvert Tilfælde er det klart, at man ikke kan gaa Akademiet nærmere nu, end man er gaaet det, uden at dets Kapitalformue skulde formindskes paa en betænkkelig Maade, og det er der Ingen, der vil. Skulde der komme Midler tilstede ved Sorø Akademi til Anvendelse, vilde der være en frugtbar Anvendelse for dem ogsaa paa anden Maade. Jeg vil gjentage, hvad jeg nylig har sagt, at i een Henseende kunde jeg være meget tilbøjelig til at sympathisere med den ærede sidste Taler (Krieger), og det er nemlig med Hensyn til

Spørgsmaalet om Kapital eller aarlige Tilskud. Jeg har fremsat Lovforslaget, saaledes som det er uarbejdet af Kommissionen, fordi jeg finder dette Lovforslag i det Hele taget bifaldelsesværdigt og acceptabelt. Det vil ganske vist, for Diebliffet idetmindste — thi en fjernt Fremtid kan der jo ikke være Tale om — afhjælpe den Trang, der er tilstede. Men vilde man gjøre en Forandring deri, saaledes at der ydedes en større Kapital og et forholdsvis ringere aarligt Tilskud, vilde jeg med Fornøielse gaa ind derpaa. Jeg vilde anse det for at være en Forbedring af Lovforslaget. Hovedsagen er jo den, at Universitetet bevares nogenlunde i den Tilstand, hvori vi have modtaget det fra vore Forfædre, nemlig saaledes at det er istand til af sine egne Midler at afholde sine aarlige Udgifter, „egne Midler“ tagne i den Betydning, jeg nylig forklarede, hvorved man ikke maa forglemme, at Universitetets Midler ogsaa ere Statsmidler. Jeg skal gjentage de Grunde, jeg tidligere har fremsat, hvorfor jeg fastholder denne Betragtning, og det er nemlig disse to: For det Første er det et Rietets-hensyn, Hensynet til, at Universitetets Betydning for Staten er saa stor, at det vel er forsvaerligt at henlægge særlige Midler til dets Understøttelse. For det Andet gaar jeg ud fra den Erfaring — og Betænkningen, som er afgiven af Kommissionen, vil indeholde flere Oplysninger derom — at, naar der kommer trange Tider for Staten, krymper man sig ved at give Tilskud, og de knappe Tider kunne da paa en betænkkelig Maade komme til at gaa udover Universitetet.

Sæle: Jeg ønsker kun at motivere min Afstemning. Dette Spørgsmaal om Bevarelsen af separate Fonds har jo nu i flere Aar stadig været paa Bane under Finanslovens Behandling. Jeg har altid udtalt mig mod Bevarelsen af disse Fonds. Da jeg har gjort det, følger naturligt deraf, at jeg endnu mindre kan gaa ind paa at stemme for et Lovforslag, som gaar ud paa at forsøge en separat Fond, at gjøre det muligt for denne separate Fond at fortsætte sin Tilværelse. Jeg kan derfor ikke stemme for Lovforslaget. Jeg ser ikke nogenjomhelst Grund til at holde paa denne separate Fond. Jeg skal ikke dvæle ved, at det har affødt det unaturlige Forhold, dette, at der har været disse separate Fonds under Kultusministeriet, at Kultusministeren baade forvalter store Kapitaler og bestyrer Fordegods og Skove, Noget, som man ikke kan antage egentlig ligger indenfor det, som en Kultusminister har gjort til Gjenstand for sin Fagdannelse. Der er jo et Forhold, som vel kunde trænge til at ændres. Men Hovedsagen for mig er, at separate Fonds ere unaturlige, og at der ikke er nogen Grund, der kan anføres her, stærk nok til, at jeg skulde afvige fra det Princip, som jeg maa anse for det rigtige. Den høitærede Minister har an-